

Ministerstvo zemědělství

Č.j.: 87 826/2025 – MZE – 17221

V Praze, dne 9 /12/2025

Národní program na testování množitelského materiálu pro prevenci proti šíření a eradikaci hospodářsky závažných virových, bakteriálních a houbových chorob přenosných osivem a sadbou.

Ministerstvo zemědělství vyhlašuje Národní program na testování množitelského materiálu pro prevenci proti šíření a eradikaci hospodářsky závažných virových, bakteriálních a houbových chorob přenosných osivem a sadbou (dále jen „NPTMM“).

Článek I – Účel a zaměření

1. Účelem NPTMM je prevence, kontrola a eradikace vybraných chorob a škůdců množitelského materiálu bramboru, chmele, luskovin, olejnin, zelenin, okrasných rostlin a ovocných rostlin, a tím ochrana rostlinné výroby v České republice.
2. NPTMM je v souladu s požadavky stanovených zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 382/2024 Sb. o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu a vyhláškou č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a prováděcích předpisů k těmto zákonům a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES, v platném znění.
3. NPTMM se vztahuje na testování množitelského materiálu bramboru, chmele, luskovin, olejnin, zelenin, okrasných a ovocných rostlin, souvisejícího s prevencí před šířením nebo eradikací konkrétních původců chorob uvedených v Příloze č. 1.

Článek II – Opatření

1. V případě zjištění podezření nebo potvrzení výskytu škodlivých organismů regulovaných podle nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin se další povinnosti opatření řídí ustanoveními tohoto nařízení, zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů, a mimořádnými rostlinolékařskými opatřeními (MRO) nařízenými Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ). Porušení povinností stanovených výše uvedenými předpisy nebo nesplnění nařízených MRO, zjištěných na základě kontrol

ÚKZÚZ, se považuje za nesplnění podmínek NPTMM a náklady na provedení činností podle čl. IV nemohou být považovány za uznatelné.

2. Prevenci šíření původců chorob a škůdců přenosných osivem a sadbovým materiálem zabezpečují úřední přehlídky porostů v průběhu vegetace a posklizňové zkoušky, prováděné ÚKZÚZ nebo jím úředně pověřenými přehlížiteli, vzorkovateli a laboratořemi. Použité postupy při těchto činnostech a zejména rozsah a metody testování osiva a sadbového materiálu na přítomnost původců chorob a škůdců musí splňovat požadavky stanovené aktuálně platnými předpisy, zejména vyhláškou č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů.

Článek III – Kompetentní orgán

1. Kompetentním orgánem pro vyhlásování a správu NPTMM je Ministerstvo zemědělství ČR.
2. ÚKZÚZ je ve smyslu unijní legislativy odpovědnou národní autoritou v oblasti zdraví rostlin a certifikace osiv a sadby rostlin. ÚKZÚZ provádí úřední přehlídky množitelských porostů, posklizňové zkoušky osiva a sadby a úřední diagnostiku škodlivých organismů rostlin. V případech výskytu škodlivých organismů rostlin, regulovaných nařízením (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, ÚKZÚZ nařizuje mimořádná rostlinolékařská opatření s cílem takový výskyt eradikovat nebo izolovat. ÚKZÚZ rovněž provádí úřední kontroly dodržování povinností stanovených unijními a vnitrostátními obecně platnými předpisy pro profesionální operátory, včetně dodavatelů osiv a sadby, v oblasti certifikace osiv a sadby a zdraví rostlin.

Článek IV – Rozsah činnosti

NPTMM zahrnuje:

1. laboratorní testování množitelského materiálu rostlin v rozsahu a metodami, stanovenými obecně platnými předpisy nebo ÚKZÚZ,
2. odborné posudky a vyhodnocení výsledků testů,
3. administrativní a technické úkony nezbytné k realizaci testování.

Článek V – Vymezení dotčených chorob, virů a fytoplazem

1. Seznam původců chorob, virů a fytoplazem, na které se vztahuje NPTMM, je uveden v Příloze č. 1 tohoto programu.
2. Seznam může být aktualizován Ministerstvem zemědělství ČR na návrh ÚKZÚZ v souladu se změnami legislativy EU a ČR.

Článek VI – Závěrečné ustanovení

Tento NPTMM nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Příloha č. 1 – Seznam chorob, virů a fytoplazem u bramboru, chmele, luskovin, olejnin, zelenin, okrasných rostlin a ovocných rostlin

I. Původci karanténních bakteriálních chorob

1. *Clavibacter sepedonicus* – původce kroužkovitosti bramboru
2. *Ralstonia solanacearum* – původce hnědé hniloby bramboru
3. *Ralstonia pseudosolanacearum* - původce bakteriálního vadnutí brambor
4. *Dickeya* spp., *Pectobacterium* spp. – původce bakteriálního černání stonku
5. *Candidatus Liberibacter solanacearum* – původce zebra chip

II. Původci virových chorob bramboru

1. Potato virus Y (PVY)
2. Potato leafroll virus (PLRV)
3. Potato virus A (PVA)
4. Potato virus M (PVM)
5. Potato virus S (PVS)
6. Potato virus X (PVX)

III. Původci virových chorob luskovin (zejména hrachu)

1. Pea enation mosaic virus (PEMV)
2. Pea seedborn mosaic virus (PSbMV)
3. Bean yellow mosaic virus (BYMV)
4. Ascochyta complex

IV. Původci virových a houbových chorob olejnin

1. *Leptosphaeria maculans*
2. *Verticillium dahliae*
3. *Alternaria alternata*
4. Alfalfa mosaic virus (AMV)
5. Arabis mosaic virus (ArMV)
6. Tobacco mosaic virus (TMV)
7. Tobacco streak virus (TSV)
8. Alfalfa mosaic virus (AMV)

V. Původci virových chorob zelenin

1. Cucumber mosaic virus (CMV)
2. Zucchini yellow mosaic virus (ZYMV)
3. Onion yellow dwarf virus (OYDV)
4. Pepper mild mottle virus (PMMoV)
5. Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)
6. Tomato mosaic virus (ToMV)
7. Tomato spotted wilt virus (TSWV)

VI. Původci virových a bakteriálních chorob okrasných rostlin

1. Tomato mosaic virus (ToMV)
2. Tobacco mosaic virus (TMV)
3. Petunia asteroid mosaic virus (PeAMV)
4. Pelargonium flower break virus (PFBV)
5. Xylella fastidiosa

VII. Původci virových a fytoplazmóznych chorob ovocných rostlin

Jabloň (*Malus* Mill.)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple mosaic virus (ApMV)
3. Apple stem grooving virus (ASGV)
4. Apple stem-pitting virus (ASPV)
5. Candidatus Phytoplasma mali Seemüller & Schneider (PHYPPMA)
6. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Hrušeň (*Pyrus* L.)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple stem grooving virus (ASGV)
3. Apple stem-pitting virus (ASPV)
4. Candidatus Phytoplasma pyri Seemüller & Schneider (PHYPPY)

Slivoň (*Prunus domestica* L.)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple mosaic virus (ApMV)
3. Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider (PHYPPR)
4. Plum pox virus (PPV)
5. Prune dwarf virus (PDV)
6. Prunus necrotic ringspot virus (PNRSV)
7. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Třešeň (*Prunus avium* L.), višeň (*Prunus cerasus* L.)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple mosaic virus (ApMV)
3. Arabis mosaic virus (ArMV)
4. Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider (PHYPPR)
5. Cherry leaf roll virus (CLRV)
6. Little cherry virus 1 (LChV-1)
7. Little cherry virus 2 (LChV-2)
8. Plum pox virus (PPV)
9. Prune dwarf virus (PDV)
10. Prunus necrotic ringspot virus (PNRSV)
11. Raspberry ringspot virus (RpRSV)
12. Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)
13. Tomato black ring virus (TBRV)
14. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Meruňka (*Prunus armeniaca* L.)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple mosaic virus (ApMV)
3. Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider (PHYPPR)
4. Plum pox virus (PPV)
5. Prune dwarf virus (PDV)
6. Prunus necrotic ringspot virus (PNRSV)
7. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Broskvoň (*Prunus persica* (L.) Batsch)

1. Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)
2. Apple mosaic virus (ApMV)
3. Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider (PHYPPR)
4. Plum pox virus (PPV)
5. Prune dwarf virus (PDV)
6. Prunus necrotic ringspot virus (PNRSV)
7. Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)
8. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Jahodník (*Fragaria* L.)

1. Arabis mosaic virus (ArMV)
2. Raspberry ringspot virus (RpRSV)
3. Strawberry crinkle virus (SCV)
4. Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)
5. Strawberry mild yellow edge virus (SMYEV)
6. Strawberry mottle virus (SMoV)
7. Strawberry vein banding virus (SVBV)
8. Tomato black ring virus (TBRV)

Rybíz (*Ribes* L.)

1. Arabis mosaic virus (ArMV)

2. Blackcurrant reversion virus (BRV)
3. Cucumber mosaic virus (CMV)
4. Gooseberry vein banding associated virus (GVBaV)
5. Raspberry ringspot virus (RpRSV)
6. Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)

Maliník (*Rubus* L.)

1. Apple mosaic virus (ApMV)
2. Arabis mosaic virus (ArMV)
3. Black raspberry necrosis virus (BRNV)
4. Cucumber mosaic virus (CMV)
5. Raspberry bushy dwarf virus (RBDV)
6. Raspberry leaf mottle virus (RLMV)
7. Raspberry ringspot virus (RpRSV)
8. Raspberry vein chlorosis virus (RVCV)
9. Rubus yellow net virus (RYNV)
10. Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)
11. Tomato black ring virus (TBRV)
12. Tomato ringspot virus (ToRSV)

Borůvka (*Vaccinium* L.)

1. Blueberry mosaic associated ophiovirus (BIMaV)
2. Blueberry red ringspot virus (BRRV)
3. Blueberry scorch virus [BIScV]
4. Blueberry shock virus (BIShV)
5. Blueberry shoestring virus (BSSV)
6. Candidatus Phytoplasma asteris Lee et al. (PHYPPAS)
7. Candidatus Phytoplasma pruni (PHYPPN)
8. Candidatus Phytoplasma solani Quaglino et al. (PHYPSO)
9. Cranberry false blossom phytoplasma (PHYPPFB)
10. Tobacco ringspot virus (TRSV)
11. Tomato ringspot virus (ToRSV)

VIII. Původci chorob chmele

I. Houbové choroby

1. Verticillium nonalfalfae – původce verticilliového vadnutí chmele
2. Verticillium dahliae – původce verticilliového vadnutí chmele

II. Virové choroby

3. Apple mosaic virus (ApMV)
4. Hop mosaic virus (HMV)
5. Hop latent virus (HLV)

III. Viroidní choroby

6. Hop latent viroid (HLVd)
7. Hop stunt viroid (HSVd)
8. Citrus bark cracking viroid (CBCVd)